

Aluehallitus 30.10.2024 § 226 - Aluevaltuuston kokouksen 9.10.2024 päätösten täytäntöönpano

Juuan kunnan kunnanhallitus on kokouksessaan 21.10.2024 § 163 käsitellyt toimenpiteitä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöstä 9.10.2024 § 59 koskien, pöytäkirjan ote liitteenä. Juuan kunta esittää, että aluevaltuuston päätökseen tulisi tehdä mainituilta osin itseoikaisu.

Todettakoon Juuan kunnan esittämistä väitteistä seuraavaa:

1. Kokouskutsun laillisuus

Kokouksen aluksi yksi aluevaltuutettu 59:stä aluevaltuutetuista tiedusteli, että onko kokous laillisesti koolle kutsuttu. Asia on todennettavissa mm. Youtubessa olevasta videotallenteesta ajassa 22.04 – 23.58. Hänelle vastattiin, että kyllä on. Hän ei tehnyt aluevaltuuston kokouksessa esitystä, jonka sisältönä olisi ollut se, että kokous ei olisi ollut laillisesti koollekutsuttu. Hyvin usein valtuustojen kokouksissa esitetään viranhaltijoille kysymyksiä, joita ei kirjata pöytäkirjaan.

2. Strategiajohtaja Ilkka Pirskasen väitetty esteellisyys

Hyvinvointialuelain 102 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta hyvinvointialueen luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettussa asemassa hyvinvointialueen liikelaitoksessa tai hyvinvointiyhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos hyvinvointialueen edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai hyvinvointiyhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn. Myöskään hallintolain 28 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei sovelleta hyvinvointialueella.

Palvelustrategia- ja verkkopäätös ei muodosta hyvinvointialueen ja ISLAB:in välille minkäänlaista intressiristiriitaa eikä näiden kahden organisaation tasapuolisuus vaarannu päätöksen myötä. Pirskanen ei ole ollut esteellinen toimimaan tulevaisuuslautakunnan esittelijänä.

3. ja 4. Päätöksentekomenettely

Aluevaltuuston aloittaessa palvelustrategian käsittelyn, puheenjohtaja totesi esille tulleet 3 teknistä korjausta palvelustrategian (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia 2024 – 2038) järjestyksessä 1. liitteenä olevaan palveluverkkoon (Siunsote palveluverkko vuoteen 2038). Nämä aluevaltuusto hyväksyi puheenjohtajan esittämänä yksimielisesti.

Tämän jälkeen jatkuneessa asian käsittelyssä puheenjohtaja antoi ns. ryhmäpuheenvuorot valtuustoryhmille suuruusjärjestyksessä. Ryhmäpuheenvuoroissa tehtiin yksi muutosehdotus (Vihreiden valtuustoryhmä), joka kohdistui palvelustrategia asiakirjaan. Muita muutosesityksiä ryhmäpuheenvuoroissa ei tehty.

Seuraavaksi puheenjohtaja antoi yksilöpuheenvuorot alkaen aluehallituksen puheenjohtajasta. Käytetyistä puheenvuoroista osassa tehtiin muutosesityksiä selkeästi yksilöiden pääasiakirjaan ja osassa palveluverkko-liitteeseen, jotka koskivat ko. liitteen s. 3 Soteasemien ja sote-palvelupisteiden alla mainittuja palvelusisältöjä.

Asiaa koskevan keskustelun päätyttyä kokouksessa pidettiin neuvottelutauko, jonka aikana puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja, hallintojohtaja ja juristi kävivät tehdyt muutosesitykset läpi. Neuvottelun lopputulemana todettiin osan muutosesityksistä kohdistuneen yksilöidysti palvelustrategia pääasiakirjaan ja osan yksilöidysti palveluverkko-liitteeseen. Edelleen todettiin palvelustrategiaan tehtyjen kolmen muutosesityksen (Anna Karjula, Vihreiden valtuustoryhmä ja Alia Dannenberg) olevan tekstimuutoksia, joilla ei ole vaikutusta laajemmin samaiseen palvelustrategia pääasiakirjaan eikä palveluverkko-liitteeseen. Näistä todettiin, että ne eivät ole ristiriidassa aluehallituksen pohjaesityksen kanssa, vaan täydentäisivät sitä. Koska muutosesitykset lisäksi kohdistuivat kukin palvelustrategiassa selkeästi eri kohtiin, päädyttiin esittämään, että aluevaltuusto päättää näistä yksitellen ilman että niitä asetetaan ensin vastakkain.

Tämän jälkeen todettiin, että Petteri Tahvanaisen muutosesitykset kohdistuvat palvelustrategia asiakirjaan, sen KÄSITTEET JA LYHENTEET -osioon, ja tarkemmin siinä mainittujen sote-keskuksen, sote-aseman ja sotepalvelupisteen palvelusisältöihin. Näiden käsittelyä päädyttiin esittämään valtuustolle edellä mainittujen yleisten tekstimuutosten jälkeen. Kun Tahvanaisen esitykset kohdistuvat selkeästi erillisiin sisältökohtiin, nähtiin että ne eivät ole keskenään kilpailevia, eikä niitä ole tarpeen laittaa vastakkain. Kukin Tahvanaisen muutosesitys päädyttiin esittämään valtuustolle käsiteltäväksi erikseen.

Palvelustrategia-asiakirjaan kohdistuvien muutosten jälkeen siirryttiin keskustelemaan palveluverkko-liitteeseen tehdyistä muutosesityksistä (Tarja Hyykky, Jertta Harinen). Koska Hyykyn esitykset kohdistuivat yksilöidysti sote-asemien ja sotepalvelupisteiden vähimmäispalvelujen palvelusisältöön, todettiin että ne eivät ole ristiriidassa keskenään, eikä niitä ole tarpeen asettaa käsiteltäväksi toisiaan vastaan. Jertta Harisen esitys sote-palvelupisteisiin liittyen koski lääkärin palvelujen säilyttämistä pitäjissä ilman tarkempaa sisällöllistä esitystä. Tämän nähtiin koskevan samaa palvelusisältöä Hyykky 4 -esityksen kanssa, ja näiden osalta päädyttiin esittämään valtuustolle, että ne asetetaan vastakkain ennen aluehallituksen pohjaesitystä vastaan asettamista.

Puheenjohtajan esitettyä neuvottelutauon jälkeen aluevaltuustolle edellä kuvattua muutosten käsittelyä, valtuusto hyväksyi esityksen (yksimielisesti).

Äänestykseen siirryttyä valtuusto hyväksyi Anna Karjulan ja Vihreiden valtuustoryhmän muutosesitykset puheenjohtajan tiedusteltua asiasta yksimielisesti ilman äänestystä. Alia Dannenbergin esityksen osalta yksimielisyyttä hyväksymisestä ei ollut, ja äänestyksen jälkeen se hävisi aluehallituksen pohjaesitykselle. Petteri Tahvanaisen muutosesitykset äänestettiin yksitellen aluehallituksen pohjaesitystä vastaan jälkimmäisen voitettua kaikki äänestykset. Tarja Hyykyn 1–3 muutosesityksistä äänestettiin yksitellen aluehallituksen pohjaesitystä vastaan, hallituksen pohjaesityksen voittaessa kaikki äänestykset. Hyykky 4 ja Jertta Harisen esitysten osalta, äänestyksessä hyväksytyksi tuli Harisen esitys, joka seuraavassa äänestyksessä hävisi aluehallituksen pohjaesitykselle. Näin aluehallituksen pohjaesitys hyväksyttiin Karjulan ja Vihreiden valtuustoryhmän esittämillä muutoksilla yksimielisesti.

Päätöksen jälkeen käsittelyyn otettiin kaksi keskustelun kuluessa tehtyä toimenpideoitetta (ponsi), jotka tekivät Jertta Harinen ja Pekka Puustinen. Näistä ensimmäisen puheenjohtaja totesi olevan ristiriidassa valtuuston edellä päättämän palvelustrategia päätöksen kanssa. Ristiriita liittyi Rantakylän ja Lehmon terveysasemien toiminnan

lakkaamiseen, jota ei palvelustrategiassa ole mainittu. Pekka Puustisen tekemän toimenpideoitteen osalta puheenjohtaja tiedusteli valtuuston valmiutta hyväksyä se yksimielisesti, mitä ei ollut. Äänestyksen myötä Puustisen toimenpideoite liitettiin palvelustrategiapäätökseen.

Asian käsittelyn vaiheissa tulevaisuuslautakunta on tehnyt esityksen palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta aluehallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi. Palveluverkko on teknisesti ollut käsittelyn alusta ensimmäisenä liitteenä asialla ja kiinteä osa kokonaisuutta.

Aluehallituksessa päätösesitys on ollut 'palvelustrategian hyväksyminen tulevaisuuslautakunnan esityksen mukaisesti'. Tässä palveluverkkoa ei sanallisesti ole erikseen kirjoitettu, mutta olennaisena osana se on kuulunut palvelustrategia -esitykseen. Aluehallituksen päätöksessä myös on käytetty tätä ilmaisua. Esittelijä teki aluehallituksen kokouksessa palveluverkko-liitteeseen muutosesityksiä, jotka aluehallitus hyväksyi. Palveluverkko-liitettä ei ole irrotettu aluehallituksen käsitellyssä palvelustrategiasta.

Aluevaltuustolle virkatyönä muotoiltu esitys aluehallituksen käsittelyä mukaillen kuului "Aluehallitus esittää aluevaltuustolle Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian hyväksymistä hyvinvointialuejohtajan tekemän muutetun päätösehdotuksen mukaisesti. Asian liitteenä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia 2024 – 2038 (liite 5) ja Siunsote palveluverkko vuoteen 2038 (liite 6)." Esitykseen on näin ollen sisällytynyt palveluverkko-liite ilman mainintaa, että se olisi vain tiedoksi annettava osa päätöksessä.

Aluevaltuustossa tehdyt muutosesitykset, jotka koskivat palveluverkko-liitettä, osoittavat aluevaltuuston ymmärtäneen palveluverkko-liitteen olevan osa päätöskokonaisuutta. Asiaa ei aluevaltuuston kokouksessa missään määrin kyseenalaistettu.

Vaikka palveluverkko käsite on jäänyt pois aluehallituksen päätösesityksessä erikseen mainittuna, sen on katsottava edellä olevien käsittelyvaiheiden pohjalta olleen kuitenkin koko ajan osa palvelustrategian käsittelyä, jonka sisältö on ollut niin tulevaisuuslautakunnan, aluehallituksen kuin aluevaltuuston päätösvallan harkinnan piirissä. Missään vaiheessa käsittelyä ei myöskään ole esitetty palveluverkko-liitteen huomioimista vain tiedoksi annettavana liitteenä.

Päätäessään asian, aluevaltuusto on kirjannut päätöksen seuraavasti:

Äänestysten päätyttyä puheenjohtaja totesi aluevaltuuston

- 1) hyväksyneen aluehallituksen kannanoton 11.9.2024 jätettyyn kansalaisadressiin liittyen
- 2) hyväksyneen aluehallituksen esityksen Palvelustrategiasta täydennettynä Anna Karjulan ja Vihreiden aluevaltuustoryhmän tekemillä lisäyksillä, sekä Siunsote palveluverkko vuoteen 2038 -liitteen hallituksen esityksen mukaisena.

Valtuuston on näin tulkittava tietoisesti palvelustrategian hyväksyessään hyväksyneensä myös palveluverkko-liitteen sisällön osana kokonaisuutta. Asian otsikko on tulevaisuuslautakunnan ensimmäisestä kokouksesta lähtien ollut 'Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia', jonka liitteenä on ollut 'Siunsote palveluverkko

vuoteen 2038'. Liitteeseen on asian käsittelyn edetessä tehty muutoksia esittelijöiden toimesta, jotka hyväksyttiin, sekä muutosesityksiä toimielinten jäsenten toimesta, jotka eivät tulleet hyväksytyiksi.

Huomiona lisäksi, että palveluverkko-liitteeseen tehtiin ainoastaan kokouksen alussa puheenjohtajan esittämät tekniset korjaukset. Kirjallisesti jätetyissä eriävissä mielipiteissä (Hyykky, Hämäläinen) ei esitetä palvelustrategiaa käsiteltäessä poikkeavaa näkemystä palveluverkko-liitteen luonteesta edellä kuvattuun verrattuna.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Juuan kunnan esittämillä seikoilla ei ole vaikutusta aluevaltuuston 9.10.2024 § 59 täytäntöönpanon kannalta.